

ĐỖ-VĂN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhật trình
AN-HA
Trọn năm.....8400
Sáu tháng.....8 00
Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bản
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HA-BAO

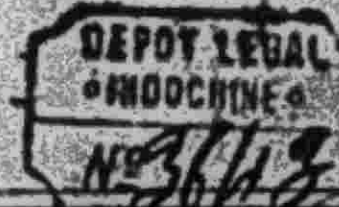
MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOCGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantho
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-NÓI

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M.ĐỖ-VĂN-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiến cổ, gửi số tiền
luôn, hồn-quản lấy làm
thâm cảm.

HÈ BỚT ĐƯỢC MỘT NGƯỜI

ở không thả phè, thì thêm được
một người có nghề-nghiep
làm ăn trong nước

(CỦA LƯU DƯ LUẬN)

Bây lâu thường thấy có nhiều
nhà văn chương có tâm nhiệt thành
đòi đại cùng đồng bào đồng chủng
hàng ngày hay viết bài đăng vào
báo để khuyên nhủ quốc dân ta
tiêm việc phải bỏ việc quây quạc
mau tàn hệ văn minh cũng văn quốc
trong thời đại này. Nhưng phần
nhiều chỉ thấy nói về nam-giới, còn
nữ-giới thì ít thấy luận bàn đến.
Vì ở trong nước bắt cứ là đến ông
dồn bà, con trai, con gái đều nhờ
được cái tình-anh của trời đất, cái
khí thiêng của vô-trụ mà ung đúc
nên người, ai cũng có tài mât, cũng
có chơn tay, cũng có trí-hóa, sự
sinh-huật có khác gì nhau; dầu nam
dầu nữ, ai cũng có tài năng, ai cũng
nặng với giang-san, lẽ đâu đơn ba
con gái cùng ta như cá-nhơn trong
xã-hội, tại cứ ở không ngời rỏi, an
hại của chúng được làm con một
trong nước hay sao?

Đây thật tôi chẳng nói chung cả
thầy hàng phụ-nữ nước nhà ta, và
cũng có những bậc hiền-thê, từ
mẫu dù công hạnh dung ngôn;
song phần nhiều thầy trong buổi
này như là hạng thiếu nữ là-lời
công việc, ở không cả ngày ngồi
lẽ đối mặt, bài học ăn chơi, một
cách quá ư tự-do, quá ư hư-hồng
vậy.

Kể từ quốc dân ta như thầy Đại
Pháp đem lòng quân-dại dạy học
cải học-thuật văn-minh ở Thái-Tây,
nói cho phải, thấy ta vẫn lấy tình
bác ái mà chăm-chỉ dạy bảo ta
quyền cho ta cũng ngày càng được
về-vang rực-rỡ nơi theo cái văn
minh Âu-Mỹ. Nhưng mà: thân ôi!
Văn-minh về dường tình-thần thì
chưa mấy gì phát hiện; chứ văn
minh về dường vật-chất thì thấy
này ra rất nhiều. (Nào là ăn mặc
bánh-bạc, áo quần nhà-nhiều, khăn
nón đủ giầy, xuống ngựa lên xe
xai đúng dáng, chớ kể thật trông
trí nào chưa thấy gì gọi là văn-minh?)
Kháp cả châu-thành, chợ búa cái
từng văn-minh và tiếng tự-do,
không đâu là không nghe nói đến.

Ồi! chữ văn-minh và chữ tự-do
thật là đáng quý đáng trọng mà thiệt
hành cho trổng cách; khá tiếc vì
nhiều người hiểu lầm nghĩa-lý của
hai chữ đó, họ tưởng đâu: ăn mặc
cho đẹp, sắc diện cho tốt là văn-
minh, còn tự-do là muốn làm gì tự
ý: cho nên càng thông dụng tiếng

văn-minh tiếng tự-do bao nhiêu, thì
càng làm bậy làm lêu bầy nhiêu.

Hiện nay thầy nhiều hạng nữ-
lưu mặt nết không kể tiết-trình, ấy
cũng bởi họ làm hiểu nghĩa-lý hai
chữ tự-do và văn-minh mà ra cớ
tất.

Thiệt tướng: việc nữ-công chẳng
phải là nặng nề, qua sông vượt biển
khó nhọc gì mà làm không được,
nhưng vì bị chữ nhân hạ, ở không
luồng xương sanh ra biếng nhác.
Nhứt là ở các nơi thị thành bọn
nữ-lưu thường thầy ở không ngời
rỏi, không làm việc gì, lúc nào cũng
thầy họ thông thả thành thói. Sách
có câu: nhân cư vì bất thiện, ở
không hay làm điều quấy, chẳng cần
EST LA MERE DE TOUS LES VICES—
Ở không là đầu các thói xấu, thật
là lời nói chẳng ngoa vậy.

Các công-nghệ trong nước bấy
còn trăm bề thiếu thốn, vụn-vé hơn
người, tôi không dám trách hạng
phụ-nữ nước nhà ta về kỹ-nghệ cơ
khí; song những việc thiếu tiêu, may
vải, cửi-dệt, nếu hạng phụ-nữ ta
làm được tinh xảo, mà tranh lợi
với máy tay thợ may xi-noa, thì
trông ra cái lợi này có phải là ít
dầu!

Tóm tắt một đén: đồn bà con gái
mà cứ ở không không lo nghề-
nghiệp làm ăn, thì chẳng những là
lại về dư-bánh mà còn hại đến
công-nghệ của nước nhà nữa. Vậy
những bậc làm cha mẹ phải chuyển
cán công việc cho con cháu mình,
chẳng luận là con trai hay con gái,
phải buộc nó học cho biết nghề-
nghiệp trong mình, đừng cho nó
ở không. Hè bớt được một người
ở không thả phè, thì thêm được 1
người có được nghề-nghiệp làm ăn,
như thế là một việc giúp ích cho
quốc dân ta tần tần vào đường
công-nghệ được khỏi tiếng các
nước chế cười, thật là quý hóa
lắm đó.

HÒA-NAM

Công ty Bảo kê

Chư vị muốn bảo-kê xe hơi, xe
kéo cùng là nhà cửa về việc hỏa-hoạn,
không cần lên tận Saigon, xin đến tại
NHÂN HẬU GIANG mà thương nghị.
Bên quản thay một cho hàng
"Assurance Franco asiatique" là một
công ty bảo-kê rất có tiếng ở Saigon.
Khi có việc rủi ro xảy đến thì công
ty bồi thường và điều đình các việc
lập tức, không hề trễ nải.
Xin quý vị chiến cổ.

Luận về hôn nhân

(Tiếp theo)

Nói về cái tiếng kêu gọi nhau

Cái tiếng kêu gọi là cái đầu chỉ
hể ngoài mà là cho ta biết dạng
bề trong có tình yêu mến, cũng
kinh hay là chột. Nghe kêu gọi
thì biết dạng bề lớn người nhỏ,
kể khinh người trọng. Ta kinh
thương ai thì kêu gọi khác, khinh
ghét ai thì kêu gọi cũng khác. Kể
lớn, hàng quai chữ thì kêu gọi
khác hơn người nhỏ, hàng dân
chúng, người đồng chơn ngan vai
thì kêu gọi cũng khác vậy.

Như cái tiếng vợ chồng kêu gọi
nhau đây thì cũng vậy, cũng phải
phân biệt khác hơn mấy người
khác thì mới phải là. Thầy có nơi
thì vợ kêu chồng bằng anh, chồng
kêu vợ bằng em, nơi khác thì vợ
kêu chồng bằng mình, chồng kêu
vợ bằng mày, nơi khác nữa thì vợ
chồng kêu nhau bằng tên thánh,
ông anh, ông anh, ông anh, hoặc là
X.Y. cũng có nơi kêu nhau như
cha nó mẹ nó, cha con X. mẹ thàng
Z. anh hai anh ba con A. chị hai chị
ba thàng B. giả cả thì kêu nhau
ông bà văn văn, một nơi thì hôn
hết là vợ chồng kêu gọi nhau
bằng mày tao, chồng nói với vợ
mày tao mà vợ nói với chồng cũng
mày tao nữa.

Kêu gọi nhau như thế thật là
lộn xộn quá, đã biết vợ chồng kêu
gọi nhau thế nào cũng đáng vì
không có luật nào buộc buộc, nhưng
vậy chớ cũng kêu gọi làm sao nghe
cho trổng cách và cho phải nghĩa
thì mới là phải lẽ cho.

Như chồng kêu vợ bằng em, vợ
kêu chồng bằng anh thì người là
một mối trổng vào tưởng cho là
anh em chớ chẳng phải vợ chồng.

Vợ kêu chồng bằng mình, chồng
kêu vợ bằng mày thì nghe không
cần xưng v. cái tiếng mày tao thì
chỉ để nói với kẻ bề dưới thấp nhỏ
hợp ta mà thôi, như là con cháu
em út, đứa em đưa ở trong nhà,
chớ dùng là kêu vợ thì nghe ra
có đén khi bị. Đã biết chồng là vai
trên, vợ là vai dưới, song trong
phép hôn nhân thì bằng nhau như
đã nói rồi trước kia: nên phải kêu
gọi làm sao cho xứng hạp, chớ
nên trổng như câu tục-truyền rằng
"chồng chia vợ tôi" mà cấm bỏ vợ
mình như đản con cháu tôi thì
tội nghiệp họ hôn phận người làm.

Người Langsa, họ ai thiệt nghĩa
cũng là thân quyền của họ thì họ
nói chuy. với nhau hay dùng
tiếng tự, thì cũng như mấy tao
tiếng ta và trong việc vợ chồng thì

cũng nghe họ dùng tiếng ấy mà
nói với nhau nữa. Tiếng Langsa
nói từ tôi làm vậy là chỉ đầu người
thiệt nghĩa thân quyền, chớ như
tiếng ta mà nói mày tao thì là khi
thì bề dưới làm, nên ta chớ dùng
mà nói trong đén chồng-vợ.

Thế thì phải kêu gọi làm sao cho
trổng nghĩa? Theo như mấy người
kêu gọi nhau bằng tên thánh; hoặc
kêu anh hai anh ba, chị hai chị ba
thàng X, con Z, vợ chồng có con
cái thì kêu cha con X. mẹ thàng Z,
giả cả thì kêu nhau ông bà v. v.
Mấy tiếng kêu gọi ấy thì nghe cũng
trổng nghĩa cũng hạp lý; nhưng
còn theo ý tôi thì cái tiếng chồng
kêu vợ bằng mình, vợ kêu chồng
cũng bằng mình thì trổng lý hơn.
Những người có học hành và có
tình khấn khất trong đạo vợ chồng
thì thường nghe họ kêu gọi với
nhau như vậy. Cái tiếng kêu gọi

để và đặt để như vậy là có nghĩa gì
thì tôi không rõ, thâu căn cội,
nhưng mà tôi suy nghĩ thì cái tiếng
mình để cho vợ chồng kêu gọi
nhau thì phân biệt với mấy người
khác và trổng nghĩa lắm. Tiếng
mình theo như chữ nho là chữ
Thân, mà trong cái nguyên lý vợ
chồng thì có một thân một thể, như
đã nói trước kia rằng: Đàng Tạo
hóa lấy xương của người, chồng
mà dựng nên người vợ là bà Eva
tính lại hạp phụ cấp thêm 1000
vợ ông Adam là tổng loàn người và
Hội canh-nông tương-tề nghe
ta bây giờ, nên vợ chồng kết hiệp
mới cùng muốn giúp vào 6000
nhau rồi thì trở nên một thân một
thể vậy.

Ấy vậy hệ vợ kêu chồng bằng
chân-chính mọi việc lại, nên nay có
mình thì lý-nhiên chồng cũng phải
kêu vợ bằng mình thì mới là phải
Nghe nói Hội tình các nhà hội
lẽ, mà lại kêu gọi làm vậy thì
quần riêng để có chỗ cho các Hội
nghe em địn và tổ ra tình chồng
vợ có đén thiệt nghĩa yêu
mến nữa.

(Sẽ tiếp)

F. Bùi-công-Hội

Văn uyển

Viếng mộ quan..... (cụu trào)

Tro tro một năm đất nằm đây
Viếng mộ quan xưa chạnh dạ nay
Thao lược bìa triều ba tại đề
Oai danh sán tỉnh tiếng xa bay
Thương người nghĩa khí sâu non nước
Tiếc kẻ anh hùng thắm cỏ cây
Thiền chia hai trời đất cách
Cố linh xin chứng tấm lòng này.

Thế-Trung

Tương tư (thủ v. ngâm)

Ái ôi có thán nỗi này nhưng
Nàng gánh vì dân hà đở đưng
Đem lưng phụng loan lòng thắm thiết
Canh chầy trường phụng đa bàng

Dung hình tướng tôi dờn trời nhíp
Lời hẹn như thời lệ ước rưng
Cầu quân ngời trông ngày tái hội
Ái ôi có thán nỗi này nhưng

Cầntho: NGUYỆT-TAM

Chaufeur đánh với Cãi-lương

Ban hiệu Tân-Thịnh mới đến đây
Càng người bốn tỉnh xáy đén gáy
Sốp-phơ đôn đình không ra mặt
Cổ-bốt cầm ngân khố trợ tay
Tối bữa thứ tư thì giáp chiến
Sáng ngày mười bốn bị go-gay
Anh em một giống gan nhau lẹ
Gà ở chung chuồng đá lộn hay

Huân-Môn (Tràvinh)

Hỏa hoạn tại Tràvinh: Thanh-lệ

(Đặt theo điệu ca long-hồ-hội)

Mù mịch mù,
Đêm mười hai,
Trong tháng Mai,
Mới chín đêm,
Đã thoát nghe,
Rắn trong trại,
Trong trại kên binh,
Thối rền lên thiên hạ đừ kinh,
Mở cửa ra mới biết hỏa tai,
Gần năm mươi,
Nhà cháy tan,

Huân-Môn (Tràvinh)

Hương truyền

SỐC-TRANG KHUYẾN HỌC HỘI

Từ ngày quan kinh-lý Phạm-
ngọc-Thuân chấp-quyển hội-trưởng
Hội Khuyến-học đén giờ, nghe
đầu hội được tân phát mau lắm.
Không dầy bốn thàng nay mà Hội
thầu vô được 6.000. Quan chủ
tính lại hạp phụ cấp thêm 1000
vợ ông Adam là tổng loàn người và
Hội canh-nông tương-tề nghe
ta bây giờ, nên vợ chồng kết hiệp
mới cùng muốn giúp vào 6000
nhau rồi thì trở nên một thân một
thể vậy.

Mong sao Hội Khuyến-học Cản-
tho ta sẽ soi gương ấy mà điều-
đinh các việc trong Hội lại cho
mau tân phát cũng như Hội Sốc-
trang vậy, kéo đén kém hơn Hội
Sốc-trang thì khá tiếc lắm, vì Hội
Cantho ta dầy ra đời trước hơn các
Hội khác hết, và lại tỉnh-thành Cản-
tho có danh là nơi kinh đô càmiên
Hầu-giang.

Bốn báo rất mừng cho hội Sốc-
trang và khen quan kinh-lý Thuân
có dạ nhiệt thành cùng Hội nên
việc tài-chánh của Hội mới được
sung túc như ngày nay. Hội
Khuyến học Sốc-trang mà được
đứng đén vững-vàng sau này thiệt
công ông không phải nhờ vậy.

AN-HA

Lập tiệm cảm đó

(Bài kết luận)

Đã hai kỳ báo, tôi chỉ rõ ràng lập tiệm cảm đó lời xấp hai mươi ruộng và giúp ích cho con nhà nghèo ở các chợ nhỏ, tưởng khi những nhà tư-bản xư ta cũng đã có ghê mắt vào. Nhưng tưởng như vậy chứ không dám quả quyết rằng mọi người đều phải nong nà trong đường kinh-tế cũng là gần lo làm việc được đỡ bớt sự khốn khó cho con nhà nghèo xư mình.

Từng biết nhà giàu xư ta ít chịu sự nhọc lòng, việc nào khó-khó một chút thì ý chẳng muốn chút nào. Vì ngồi không, thuê giờ ruộng có tiền thì cho vay đặt nợ được, mua đất cát phở được.

Song phải xét, đời một ngày một mở mang, cuộc sanh lợi một ngày một tranh lẫn. Nếu tiền ít-ít còn có thể cho vay trong làng tổng mình ở được, bằng dư đã khá-khá ác, thầy tiến năm không trong tù, màng năm mây ngàn vẫn trở-trở mây ngàn.

Và chẳng cho vay có patente như xà-tri mà ngày nay còn thầy sỏ người thiếu nợ chửi dả ít lần, vì điển chủ từng tiền-sàng có hội Nông-nghiệp-tương-tê giúp cho, ai què gì phải đi vay bạc mắc hoài?

Ấy vậy, tiền dư của ta nên hiệp lại lập tiệm cảm đó, phải lập trong lúc này, chậm trễ khách-trú chẳng ngói khoan tay mà chờ ta chông gây lán mò, bước từ bước, bỏ từ nạt đầu.

Ta thuê nay nhờ có một nghề nông, nhà tư-bản xư ta dư tiền để mua ruộng, bởi vậy ruộng mắc giá và một ngày một hẹp, không ai tới bán cho hoài mà chờ, ai có ruộng đều biết để mà chờ, từng rồi cậy hội Nông-nghiệp. Hội Nông-nghiệp tương-tê cứu diên chủ khởi bán đất biết bao? Cho vậy rẽ lời và phân kỳ để trả, ai này đều hiểu.

Nhắc đến hội Nông-nghiệp, tôi tưởng tôi có một chút công với Đồng-bào, vì thuê từ An-Hà mới xuất bản, thì xư Cánh-thor chưa có hội Nông-nghiệp, tôi viết bài trót hai tháng trường mà giải bày cách lập hội và chỉ sự ích-lợi lớn lao là dường nào. Nay thầy hội Cánh-thor thưởng cho các nhà Nông trong tỉnh vay nam ba trăm ngàn đồng bạc, ai này đã rõ lời luận không lầm.

Tôi nhắc đến này để giúp lời bán về vấn đề "lập tiệm cảm đó" chứ không phải tưởng mình là cái máy vận-dộng cho cuộc lý tại nơi đây.

Và chẳng nêu các ông diên chủ trong bốn tỉnh không lo lập hội nông-nghiệp thì lời bán luận của tôi lúc nọ vẫn thành "nói chuyện trống xoái" đi rồi. Luận dông-dài mà không ai nong vô làm, nào có ích gì? Nhờ có người gần công gần chí, thì lời luận mới có giá-trị.

Cho hay con mòng đậu trên sừng bò hàng trường mình đã nặng nề cho con bò lấm dầy, song lời tục ngữ ta có câu "Con ruồi đậu nặng đôn cam" Vậy lời bán luận của tôi lúc nọ đâu giúp được nhiều, hay là giúp được một chút ít bằng sợi tóc sợi tơ đi nữa cũng là có giúp ích vậy.

Nay tôi chắc-chàng trong trí rằng lập tiệm cảm đó là một việc

nhà tư-bản ta nên làm, xin các ngài chờ bỏ qua.

Những lẽ luật lập tiệm cảm đó tôi xem rồi đã mấy tháng nay.

Chứng-nào có ai muốn lập tiệm cảm đó như tôi vậy, tôi sẽ phân giải, đây tưởng chưa cần nói trong lúc này.

Năm nay, sang năm, hai ba năm nữa, mười năm nữa.....khi sẽ có người Annam ra lập tiệm cảm đó như khách-trú vậy mà.....

ĐẶNG-VAN-CHIÊU

Ngày lễ kỷ niệm bà nữ-thánh Jeanne d'Arc

Một sự cảm tưởng của kỷ giử

Chiều bữa 9 Mai là bữa khởi sự làm lễ kỷ niệm bà nữ-thánh Jeanne d'Arc, độ lối 9 giờ tối, kỷ-giử đang ngồi đàm đạo cùng hai ông bạn là Huỳnh nghị-viên với Trịnh-y-sanh trong một cái nhà hàng kia, bỗng nhiên bỗng đèn đi tới, thấy nào bình nhơn bình vật, nào cờ xí, nào đèn đuốt ánh trời, trước có một tân binh bỗng sùng tiếng giầy bước rập tiếng kèn, sau có nhạc tiêu mùa lân theo giỡ. Kỷ giử dừng xem cuộc rồng đèn, tai nghe kèn thổi bình đi, thêm tiếng đồng nhĩ reo la in ôi, khiến cho lòng cảm tưởng cái chí liệt oanh, cái tâm hào kiệt của bà biết mấy! Toàn cảnh Đại-Pháp nhứt là ở trước cái tượng đồng cỡi ngựa ở chủy nơi thành Orléans lúc bấy giờ cũng đang điều binh, văn võ các quan, người đóng như kiến đều đến dự lễ kỷ niệm bà, khắp cả hoàn-cầu chỗ nào có cặm cây cờ Đại-Pháp thấy đều làm lễ kỷ niệm bà trong giây đó. Ấy cũng vì lòng trung nghĩa ái-quốc của bà mà thành ra một ngày tôn sùng kính vong linh bà trong cả nhân loại vậy. Qui hóa thay!

Cũng vì cái nghĩa ái-quốc đó, nên từ đây nước Đại-Pháp đã lần lượt cử mỗi năm lễ kỷ niệm chúa-nhật thứ nhì tháng 5 tây (2e Dimanche de Mai) thì làm lễ quốc-hội kỷ niệm công nghiệp của bà nữ-thánh Jeanne d'Arc.

Lịch sử của bà tuy đã có nhiều lần phổ diên, nhưng như nay biên ra đây để cho chớ đọc giả được lại, tưởng chẳng phải là nhảm tại chán mắt chỉ, vì công nghiệp của bà là một công nghiệp vĩ đại lớn lao, một đức nữ lưu ruột gan anh tuấn, một mình cầm binh xuất trận cứu nạn cho quốc gia, thiết là cô kim hí hử a vậy.

Bà Jeanne d'Arc sinh ra tại thành Domrémy trong năm 1409. Lúc bà được 17, 18 tuổi chính là lúc nước Pháp bị nước Anh đánh đổ, chiếm đất địa gần hết, quốc gia nguy nan, sanh dân oán thán. Bà tuy còn nhỏ, nhưng tâm lòng ái quốc, văn võ, hàng ngày khải nguyện cho tổ quốc được phục hưng, đuổi giặc ra khỏi nước thì bà mới an lòng. Nhờ việc thành tâm khải đạo, nên khiến lòng bà phần chí tranh tiên đường như có thánh linh mách bảo. Trong lúc đó bà đang giữ chiến ngoài động, thì bà tưởng như nghe có tiếng thánh thần kêu bà đi giúp nước, bà lật đặt phở quần dương vào xin cùng thần phụ được đi đánh giặc cứu nước. Thần-phụ không cho đi, lại rằng bà là phận liễu hồ thơ ấu dám bạo gan làm việc to tát đó cho được sao? Ấy chẳng qua là một diêm mộng ảo tưởng tưởng vậy thôi. Nhưng mà bà càng nghĩ đến vận nước suy vì chứng nào thì càng xôn xan chứng này, bà quyết lòng đến thưa các việc cùng ông cậu, thấy bà nói nhiều lần, ông cậu thuận tình cho đi và các dân sự ở thành Baudricourt cũng đều hoang ughinh bà cả thấy, sau bà vào thưa cùng một ông quan bà gái bên cấp cho bà 6 tên quân đi đưa bà đến bãi yết vua Charles 7 đang trị vì Pháp-quốc trong lúc bấy giờ. Bà đem lòng ái quốc tần cùng vua quyết chí báo thù giết tại nạn cho nước, vua Charles nghe cũng cảm động bèn hạ

chiếu cho bà đi gi-vây thành Orléans, nhờ sự hùng khí của bà đánh giặc, nên khi đạo binh của bà kéo đến đầu dân sự đều cảm phục (theo bà để bảo hộ một vị nữ anh hùng ra cứu nạn cho nước thoát nguy nã lệ. Ngày 29 tháng 4 năm 1429 bà giải vây được thành Orléans, rồi vua Charles về tôn vương khôi phục lại thành Reims, xong rồi bà xin từ giả về nhà mà phụng dưỡng cha mẹ cho trọn chữ hiếu trung hiếu.

Ôi! trung hiếu lòng toàn thật là ít có! xưa nay những người lập được công nghiệp chí lớn, thì cái lòng tham danh trực lợi lại càng phần khởi lên to nữa, mà bà Jeanne d'Arc đã lập được tại công cứu quốc, lễ thì ở lại trào mà tọa bửn trước lộc của vua mới phải; nhưng bà là một người không tham danh lợi, quyết chí báo cứu cho nước nhà rồi về dưỡng nuôi cha mẹ an phận thanh bần, cô kim hí hử! Đáng phục, đáng khen cho bà lắm đó!

Đời nay cũng có nhiều kẻ không có công đức gì cũng trước nhà mà cái lòng háo danh, mong cho được tước hàm, cho được me-day, cho được thế-thần kiến tiền bỏ túi cho nhiều.... Ôi! cái lòng tham lam danh lợi đó có đáng khinh đáng bỉ chăng ru!?

Nhắc lại; tuy là từ chức mà vua không cho, nên phải đem thân ra bảo hộ cho hết đạo niệm thần. Thương hại thay! trời nổi sấm tuyệt nhưn chỉ lo, làm cho đến trận Compiègne bị bọn lương đầu tâm ám thì độc kế làm cho bà bị vào tay quân nghịch bắt, rồi làm án xử thiêu bà rất nên thảm thiết! Lúc đem bà ra thiêu, thì cái hùng khí của bà vẫn không biến đổi chút nào, lửa phát cháy lên thì miệng bà cứ hô lớn rằng: "Xin trời giúp cho tổ quốc Đại-Pháp tôi được thái bình khôi phục".

Khải-khải thay lời nói của một vị nữ anh hùng vì lòng ái quốc tần trung muôn thuở hãy lưu truyền thịnh giử. Trị của Đại-Pháp mà được nghe danh của một lực liệt nữ anh hùng như thế, thật là đáng kính danh phục; vậy chúng ta cũng nên đồng thỉnh mà làm lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc, sùng bái cái oai danh của bà là một cái gương ái quốc nhiệt thành cho nhân loại, các dân tộc nên soi chung lấy đó.

THU-GIANG

PROVINCE DE CANTHO

Avis d'adjudication

Lieu, date et heures de l'adjudication: Bureaux de l'Inspection de Cantho, le 12 Juin 1925, à neuf heures du matin.

Objet: Construction d'une Délégation au Chef-lieu de Cantho.

Importance approximative: 8.565\$97.

Cautionnements provisoire et définitif: 144\$00 et 288\$00.

Bureaux où le cahier des charges peut être consulté: Bureaux de l'Inspection de Cantho, bureau de la Subdivision des Travaux Publics de Cantho et au 4e bureau du Gouvernement de la Cochinchine à Saigon.

Cantho, le Avril 1925.

L'Administrateur

Avis d'Adjudication

Lieu, date et heures de l'Adjudication: Inspection à Tanan le 12

Jun 1925 à neuf heures du matin. OBJET: Construction de Huit Logements pour les Gardes Civiles de la Délégation administrative de Moc-Hoa (Tanan).

Importance approximative: 3.363\$05

Cautionnements provisoire et définitif: 60\$00 et 120\$00

Bureau où le dossier peut être consulté: Bureau des Travaux Publics de Tanan et 4^{em}. Bureau du Gouvernement Local à Saigon. Tanan, le 10 Avril 1925

L'Administrateur

Nghi lễ Pentecote

Ngày 31 Mai 1925 nhâm ngày lễ Pentecote, các sở nhà-nước sẽ nghỉ không làm việc 2 ngày: chúa nhật 31 Mai và thứ hai 1er Juin 1925.

Thời sự

Cánh-thor SAO MÀ THIẾU NÓ?

Chiều chúa nhật 24 Mai nhâm lúc trời trong gió mát, nên tôi cùng bạn trong lên cầu Cái-khe đứng hóng mát chơi, chừng tám giờ, tôi cùng bạn trở về đi đường lộ mới vừa khôi khúc qua một đờ thi nghe tiếng la in ôi chẳng rõ là việc chi, nên đi riết đến thấy ngọn lửa đang cháy trong tầm vách nhà, một người dờn ông cầm cây chổi đập mà chưa, còn trong nhà một người dờn bà là tức tôi mà khóc. Tôi cùng bạn đứng dờn con mịt mịt độ lo định để lửa bắt cháy như vậy. Chừng nghe người ở xóm chửi đến khuyên nhủ người dờn bà ấy nói rằng: có giận nói gì thì nói chứ, sao đại quá đánh dem ngọn lửa mà thiêu hủy cái nhà của mình đi vậy? Chừng đó tôi cùng bạn bèn hỏi thăm cho biết duyên cớ, thì người ở xóm đó quen cùng tôi nói rằng: người dờn bà đang la khóc độ tên là tui Huê bấy lâu nay la tui buồn bán làm ăn ai cũng khen, chẳng rõ ai xui dục mấy tháng nay sa vào đường đồ bạc chẳng quảng sự nhà, bang dờn khi ăn khi thua, bèn theo riết đến ngày nay trong thế thua thiếu cũng bòn đồ đạc đem cầm đến chớng tự bởi an nạng thì đồ đạc sạch, lại còn mang nợ là khác, không rõ bừa này vì có nào mà dem ngọn lửa thiêu cái nhà, nhờ có thằng con kước tri bỏ lên người em chấy đến chưa được, không-thì cái nhà ấy hóa ra dờng tro trảng mà lại còn liên lụy đến mấy nhà kẻ cận đó nữa.

Theo như lời người ở xóm thuật đây, và theo ý tôi tưởng là thì Huê lúc này ăn nạng lại rồi, dờm trong thì đã phé hết thêm đồ đạc đem cầm nợ nần cùng bòn, thua súc chi em nên tức, chẳng biết làm cái gì cho đã nư, bèn lấy ngọn lửa hồng mà thiêu hết cả nhà cho rãnh, ngọn lửa lên đã cao, mây trời không có gió nên người em mới chưa được. Đồ tủy chửa! cứ bạc nó bại người ta biết mấy, làm cho hư cửa bại nhà mà không ghê không lạnh nó đi cho rãnh, lại mỗi ngày số người danh bạc lại tăng thêm, người không biết cũng rằng mải-miết tập rên cho biết dờng mang lấy cái bại vào mình, thật là nguy cho chớ!

LƯU-SAC (lời cao)

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchel, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

yếu túi
vàng vót

GÂY MÔN

Thước SIROP de
DESCHIENS

Làm cho răng trắng men, lấy là một vị thuốc của các lương y truyền đời. Thuốc này hiệu nghiệm hơn cả các thuốc khác, đã được nhiều người dùng và đã được chứng minh là một vị thuốc rất quý giá.

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠN của ông Lương-y DEHAUT

ma XỒ thì chẳng cần chi phải

CỦ' ẮN

và an dưỡng trong phòng. Thuốc hươn này để uống làm và đã mau xỏ lại xỏ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubourg St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Nhờ thuốc Pomme de Cadum lhoa mà da hết phỏng, hết nổi đỏ rần.

Cùng thi tưởng hát Cái-lương

Thưa phải, cùng thi tưởng hát Cái-lương mà chừ-tôn độc-giá nên để mắt vào hơn thứ tưởng nào nữa hết.

Vì sao? - Thưa chừ-tôn, vì độc hồn tưởng này, chừ-tôn đã chẳng sanh buồn sanh chán về cách sắp đặt lớp lán và văn chương của tác-giả mà thôi; mà chừ-tôn lại còn đang thấy hồn luân-lý nước nhà phurong-phát ngay trước mắt.

Tưởng ấy tên chi? Tác-giả là ai? Giã bao nhiêu một cuốn?

Thưa chừ-tôn, tưởng ấy nhân đề là "Tiết-Liên Lương-Duyên", tác-giả là Lâm-doan-Chánh, bút tự Bà-ngô-Mai (Cà-răng), giá mỗi cuốn là năm cái.

Tưởng "Tiết-Liên Lương-Duyên" đây theo truyện "Tiết-nhưm-Quỳnh-dông", từ lúc Liền-viên-Người là thân sanh của Liền-kim-Huê tra an "hồng-v" cho đến lúc Tiết-Lê gặp Liền-kim-Huê tại miền Đông-có mà thành nên chớng vớ.

Tưởng này phân làm tám màn, có hơn bốn chục bài ca, lời đặt dễ rất thanh bại, nhà nhạn, giá mỗi cuốn là năm cái, tưởng cũng không phải mắc.

Trong bốn tưởng này, tác-giả có diên nhiều đoạn, xem qua rất nào nùng ai oán, bi thảm không cùng, mà hay như và đáng khen, nhứt là tác-giả khéo tả cảnh nào lịch như cảnh này.

Nhà nào có con gái cũng nên mua một cuốn tưởng này, giá chẳng là bao nhiêu, trước là ngắm-nga ca đọc cho con cháu nhà nghe mà sửa tính rưng rưng, sau cũng mua vui dờng một vài trong lúc dờm khuya canh vắng, tưởng chẳng phải là vô ích vậy.

Vậy ai bạn tri kỷ của M. Lâm-doan-Chánh đây?

Ài là khách tri âm dàu? Ài là dờng hảo tâm dàu? Ài là trang nghĩa hiệp dàu? Ài là người yêu phong-mến tui dàu? Ài là người làm hát tra ca dàu? Có nên ra công có dờng giùm, mua giúp giùm mỗi người một cuốn hay chăng? Kỳ-giá đây xin hỏi.

P. S. - Tưởng "Tiết-liên Lương-duyên" của tác-giả Lâm-doan-Chánh bút tự Bà-ngô-Mai (Cà-răng) có trữ bán khắp các nhà buôn sách trong xư Nam-kỳ và tại nhà của kỳ-giá.

Về việc mua si có lúc hồng nhiều, xin hãy viết thư cho kỳ-giá mà thương nghị, thì sẽ có bức hồi âm lập tức.

có viết thư xin dờ như vậy: M. Lâm-nguyên Sĩ, Instituteur à Cà-răng (Cánh-thor).

Kính tỏ cùng chừ lục châu dờng rõ

Tôi có một đứa con trai tên là Nguyễn-văn-Tân 16 tuổi tính ốm yếu, tóc búi và quần mặt thộn.

Gốc ở làng Longuyên Cánh-thor nơi rạch Cái-Sau nó đi lết mặt hôm ngày 19 tháng tư Annam 1925, tôi đem đem hết sức mà không dờng nó.

